

ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»**

для студентів індивідуальної форми навчання

Змістовий модуль 1.

1. Тема: Держава і право Нового часу XVII ст. – поч. XX ст.

Лекційний матеріал

1. Особливості періодизації Нового часу. Погляди на період кінця Середньовіччя:
 - 1.1. Відкриття Америки Христофором Колумбом 1491 р.
 - 1.2. Захоплення турками Константинополя 1453 р. і падіння Візантії.
 - 1.3. Виникнення в Європі представницьких органів – парламентів у XIII-XIV ст.
 - 1.4. Початок Реформації 1517 р.
2. Ранній Новий період: XVII-XVIII ст. – перша половина XIX ст. (період буржуазних революцій, становлення нової державності і права, формування принципів конституціоналізму і парламентаризму).
3. Пізній Новий період: друга половина XIX ст. – початок XX ст. (1918 р.) – зміцнення і остаточне оформлення буржуазної політичної і правової систем, плюралістичної демократії.
4. Перша світова війна. Кінець епохи Нового часу. Початок Новітньої історії державності і права.

2. Тема: Держава і право Англії Нового періоду

Лекційний матеріал

1. Причини, особливості, основні етапи Англійської буржуазної революції середини XVII ст.
2. Перший етап революції та законодавчі зміни. Трирічний акт. Велика Ремонстрація.
3. Другий етап революції. Політичні партії періоду буржуазної революції.
4. Проголошення англійської республіки.
5. Встановлення диктатури Олівера Кромвелля. «Знаряддя управління»: загальна характеристика.
6. Реставрація монархії. Англійські партії. Торі та вігі.
7. «Habeas Corpus Act»: зміст та значення.
8. Причини та наслідки «Славної революції».
9. Законодавчі акти, що встановили конституційну монархію в Англії.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Буржуазна революція в Англії: її особливості та етапи.
2. Формування буржуазної держави. Встановлення ІнDEPENDENTСЬКОЇ республіки.
3. «Петиція про права» 1628 р.: загальна характеристика.
4. Формування двопартійної системи в Англії.
5. Протекторат Олівера Кромвеля. «Знаряддя управління».
6. Утвердження конституційної монархії в Англії.
7. Характеристика актів: «Хабеас корпус акт», «Білль про права» та «Закон про престолоспадкування».

Ключові терміни теми:

Кромвель, джентрі, пуритани, пресвітеріани, інDEPENDENTИ, левеллери, Бредська декларація (1660 р.), Велика ремонстрація (1641 р.), віги, диггери, Довгий парламент, лорд-протектор, «Знаряддя управління» (1653 р.), протекторат Кромвеля, торі, Трирічний акт (1641 р.), «Славна революція» (1688), Habeas Corpus Act.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

Рекомендована література:

1. Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. П. Глиняний ; Одеська національна юридична академія. – 5. вид., перероб. і доп. – К. : Істина, 2005. – 768 с.
2. Захарченко П. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. для дистанц. навч. / П. П. Захарченко та ін. – К. : Університет «Україна», 2005. – 214 с.
3. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : посібник / [Джужа О. М. та ін.]. – К. : НАВС, 2012. – 375 с.
<https://www.navs.edu.ua/files/kafedru/idp/NP-IDP-ZK.pdf>
4. Тищик Б. Й. Історія держави і права зарубіжних країн. Новий час (XVII ст. – 1918 р.) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Б. Й. Тищик. – Л. : Світ, 2013. – 750 с.

3. Тема: Держава і право Сполучених Штатів Америки

Лекційний матеріал

1. Правовий статус англійських колоній на території Північної Америки. Причини війни за незалежність північноамериканських колоній Англії.
2. Робота Першого та Другого Континентальних конгресів.
3. Декларація незалежності 1776 р.: зміст та значення.
4. Статті конфедерації 1781 р.: причини та наслідки ухвалення.
5. Конституція США 1787 р.: загальна характеристика.
4. Законодавча влада за Конституцією США.
5. Виконавча влада за Конституцією США.
6. Формування судової гілки влади у США.
7. Порядок внесення поправок до Конституції США.
8. Перший цикл поправок до Конституції: «Біль про права» 1789 р.
9. Державний апарат і політичні партії США. Проблема рабства.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Війна за незалежність у Північній Америці. .
2. Декларація незалежності США 1776 р. та утворення США.
3. Статті Конфедерації 1781 р.
4. Основні принципи конституції США 1787 р.
5. Біль про права 1791 р.: причини прийняття та основний зміст.
6. Громадянська війна 1861 – 1865 рр. та її вплив на розвиток законодавства США.
7. Реконструкція Півдня.
8. Джерела та характерні ознаки права.

Ключові терміни теми:

«Мейфлаверська угода», колоніальна політика, Декларація прав Вірджинії (1776 р.), демократи, «Дуалізм права» США, Закон про судоустрій (1789 р.), Конвент, Конгрес, конституційний нагляд, Континентальний конгрес, Конфедеративні Штати Америки, палата представників, місурійські компроміси, Президент, принцип верховенства федерального права, принцип розподілу влади, сегрегація, Сенат, «Система стримування та противаги», республіканці, реставрація Півдня, федералісти, «Чорні кодекси».

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

4. Тема: Держава і право Франції нового періоду

Лекційний матеріал

1. Велика Французька революція та створення буржуазної держави у Франції.
2. Буржуазна революція 1789-1794 р. Проголошення республіки
3. Державний переворот 1799 року. Проголошення імперії та її падіння. Реставрація монархії Бурбонів
4. Революція 1848 року і проголошення Другої республіки. Паризька Комуна.
5. Проголошення Третьої республіки. Конституційні закони 1875 року
6. Основні риси права Франції Нового часу.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Буржуазна революція 1789 – 1794 рр. і створення буржуазної держави. Причини, особливості та основні етапи революції.
2. Декларація прав людини і громадянина 1789 р.
3. Конституції 1791 р. та 1793 р.: порівняльна характеристика.
4. Якобінська диктатура та її державний лад. Законодавчі акти.
5. Консульство та імперія Наполеона Бонапарта.
6. Цивільний кодекс Франції 1804 р.
7. Джерела права Франції.

Ключові терміни теми:

Активні і пасивні громадяни, Вантозькі декрети, Декрет “Про остаточне скасування феодальних прав” (1793 р.), Директорія, жирондисти, жандармерія, Законодавчий корпус, кантони, Колегія трьох консулів, Комітет громадського порятунку, Комітет громадської безпеки, Конвент, консул, легітимна монархія, “липнева” монархія, Надзвичайний кримінальний трибунал, Національне Законодавче зібрання, Національний конвент, Національний Установчий конвент, охоронний сенат, Паризька комуна, Перша, Друга, Третя республіка, Президент, природні права, Рада п'ятисот, Рада старійшин, Революційний Трибунал, революційні комітети, роялісти, Сенат, Таємна рада, Термідоріанська реакція, фельяни, якобінці.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

Підготуйте реферат на одну із запропонованих тем:

1. Характеристика основних актів, які сформували конституційну монархію Англії.
2. Роль та місце протекторату Олівера Кромвеля в історії англійської буржуазної революції.
3. Британська колоніальна імперія.
4. Рабство в історії США: шлях від раба до вільної людини.
5. «Дуалізм» права США.
6. Судова системи США: історія становлення та розвитку.
7. Паризька Комуна: система управління та законодавство.
8. Формування континентальної системи права. Вплив Кодексів Наполеона на законодавства інших країн.
9. Якобінська диктатура: методи державного управління та законодавство.
10. Французька колоніальна імперія.

Реферати надсилати на електронну адресу: biroxa@gmail.com

Модульна контрольна робота № 1

Тестові завдання: Характеристика основних етапів становлення держави і права: Англії, США, Франції.

Контрольні питання:

1. Передумови англійської буржуазної революції. Характеристика першого етапу революції.
2. Протекторат О. Кромвеля. «Знаряддя управління».
3. Формування англійської конституційної монархії: «Хабеас корпус акт», «Білль про права» та «Закон про престолоспадкування».
4. Війна за незалежність США. Декларація незалежності 1776 року. Статті конфедерації 1781 року (США).
5. Основні принципи Конституції США 1787 року.
6. Перший цикл конституційних поправок у США. Біль про права 1791 року.
7. Громадянська війна 1861-1865 років та її вплив на конституційний розвиток США.
8. Причини і особливості буржуазної революції у Франції. Декларація прав людини і громадянина 1789 року.
9. Конституції Франції 1791 р. та 1793 р.: порівняльна характеристика

- 10.Якобінська диктатура у Франції та її державний механізм.
- 11.Консульство та імперія Наполеона Бонапарта.
- 12.Реставрація монархії Бурбонів.
- 13.Друга республіка Франції. Друга імперія Франції.
- 14.Джерела та право Франції.

Рекомендована література:

1. Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. П. Глиняний ; Одеська національна юридична академія. – 5. вид., перероб. і доп. – К. : Істина, 2005. – 768 с.
2. Захарченко П. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. для дистанц. навч. / П. П. Захарченко та ін. – К. : Університет «Україна», 2005. – 214 с.
3. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : посібник / [Джуза О. М. та ін.]. – К. : НАВС, 2012. – 375 с.
<https://www.navs.edu.ua/files/kafedru/idp/NP-IDP-ZK.pdf>
4. Тищик Б. Й. Історія держави і права зарубіжних країн. Новий час (XVII ст. – 1918 р.) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Б. Й. Тищик. – Л. : Світ, 2013. – 750 с.

Змістовий модуль 2.

5. Тема: Держава і право Німеччини (XIX ст. – поч. XX ст.)

Лекційний матеріал

1. Німеччина на поч. XIX ст. Віденський конгрес 1814 р.
2. Перші Конституції німецьких держав: характеристика, особливості, наслідки.
3. Митний союз. Революція 1848-1849 років.
4. Прусська монархія: характеристика, розвиток, особливості устрою.
5. Утворення об'єднаної Німецької імперії.
6. Конституція Німецької імперії 1871 року.
7. Розвиток права в Німеччині XIX ст.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Німеччина після Віденського конгресу.
2. Революція 1848 р. та її вплив на розвиток німецьких держав.
3. Об'єднання Німеччини на чолі з Пруссією.
4. Утворення Німецької імперії. Конституція 1871 року.
5. Державний лад імперії та політичний режим.
6. Кримінальний кодекс 1871 р.
7. Джерела та характерні ознаки права.

Ключові терміни теми:

Бундесрат («союзна рада»), бургомістр, Віденський конгрес, імперський канцлер, Кайзер, ландтаг, Національне зібрання, Німецька конституція 1849 р., Німецький митний союз, Німецький союз, Північнонімецький союз, Митний союз, Прусська конституція 1850 р., Рейнський союз, Рейхстаг.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

6. Тема: Держава і право Австрії та Австро-Угорщини

Лекційний матеріал

1. Державність Австрії наприкінці XVIII-поч. XIX ст.
2. Революція 1848-1849 рр. у Австрії.
3. Утворення «двоєдиної» Австро-Угорської монархії.
4. Державний устрій Австро-Угорської монархії
5. Кодифікація права.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Революція в Австрії та конституції 1848 та 1849 років.
2. Суспільний лад Австрійської та Австро-Угорської імперій
3. Адміністративно-політичний устрій імперії.
4. Характеристика Конституції 1867 р.
5. Буржуазні реформи в Австрійській та Австро-Угорській імперіях.
6. Основні риси права.

Ключові терміни теми:

Габсбурги, Меттерхін, «земельні зібрання», «стан панів», Созний сейм, центральна слідча комісія, «охранники», Лайош Кошут, закони про ліквідацію десятини, муніципальне самоврядування, палата панів і палата послів, Конституція Австрії, загальний сейм, крайові сейми, Державна рада, «короновані краї», Трієст, Тріоль, Форальберг, Франц Йосиф, ABGB.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

7. Тема: Держава і право Італії.

Лекційний матеріал

1. Італія у XVIII ст. на поч. XIX ст. Національно-визвольна боротьба.
2. П'ємонтське королівство.
3. Об'єднане королівство Італії. Конституція 1861 р.
4. Державний устрій та партійна система.
5. Джерела права.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Боротьба за возз'єднання Італії проти чужоземних окупантів.
2. Об'єднання Італії: державно-політичний устрій королівства Італії.
3. Характеристика Конституції 1861 р.
4. Італійські кодекси.

Ключові терміни теми:

Міста-республіки, процес «Рісорджименто» («Відродження»), карбонарії, Дж. Мадзіні, П'ємонтське королівство, Савойська династія, Джузеппе Гарібальді, конституційна монархія, двопалатний парламент: Палата депутатів, Сенат, «Рим або смерть!», закон «Про гарантії прерогатив Папи і святого престолу», «праві», «ліві», Папська область, Радикальна партія, Республіканська партія, колоніальна експансія.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajin>

8. Тема: Держава і право Японії

Лекційний матеріал

1. Революція Мейдзі.
2. Реформи 70-80-х років XIX ст.
3. Імператорська Конституція 1889 року: загальна характеристика.
4. Судова система Японії відповідно до законодавства про суди та судочинство.
5. Реформа права. Джерела права.

Питання до семінарського заняття та самостійного опрацювання:

1. Передумови та значення перевороту Мейдзі.
2. Зміст реформ пробуржуазного характеру кінця XIX ст.
3. Державний устрій відповідно до Конституції Японії 1889 р.
4. Характеристика права.

Ключові терміни теми:

«Сі-но-ко-сьо»: феодалі-самураї-селяни-ремісники-торговці, політика самоізоляції, сьогун, Мейдзі (Мейдзі-ісін – правління доби просвітництва, період правління імператора Муцухіто 1868-1912), тристановість, японський абсолютизм, реформи: аграрна, збройних сил Японії, освіти, адміністративної системи, «дарована» Конституція – перша в історії Японії, «Рух за свободу і народні права», Коккаї: двопалатний парламент (палата представників і перів), імператор і уряд, Міністерство двору, неформальні державно-політичні органи (Сонмітсуїн- Таємна рада при імператорові), мілітаризація Японії.

Посилання на літературу в Е-бібліотеці на сайті коледжу:

<https://fpk.in.ua/istoriya-derzhavi-i-prava-zarubizhnikh-krajn>

Підготуйте реферат на одну із запропонованих тем:

1. Нова історія людства: особливості становлення держави і права Нового часу.
2. Роль Отто фон Бісмарка в історії Німецької державності.
3. Конституція Німецької імперії 1871 р.: сильні та слабкі сторони.
4. «Двоєдина» Австро-Угорська монархія: державний устрій політична діяльність.
5. Проголошення Рима столицею Італії у 1870 р.: історія боротьби італійського уряду з Ватиканом.

6. Конституція Японії 1889 року: основні положення та значення в історії японської державності.
7. «Весна народів» у країнах Західної Європи.

Реферати надсилати на електронну адресу: biroxa@gmail.com

Модульна контрольна робота № 2.

Тестові завдання: Характеристика основних етапів становлення держави і права: Німеччини, Австро-Угорщини, Італії, Японії.

Рекомендована література:

1. Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. П. Глиняний ; Одеська національна юридична академія. – 5. вид., перероб. і доп. – К. : Істина, 2005. – 768 с.
2. Захарченко П. П. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. для дистанц. навч. / П. П. Захарченко та ін. – К. : Університет «Україна», 2005. – 214 с.
3. Історія держави і права зарубіжних країн [Текст] : посібник / [Джуза О. М. та ін.]. – К. : НАВС, 2012. – 375 с.
<https://www.navs.edu.ua/files/kafedru/idp/NP-IDP-ZK.pdf>
4. Тищик Б. Й. Історія держави і права зарубіжних країн. Новий час (XVII ст. – 1918 р.) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Б. Й. Тищик. – Л. : Світ, 2013. – 750 с.